

Kokonaistalouden suunnitteluohje vuosille 2024-2026

Kunnanhallitus 05.06.2023 § 163
911/02.00/2022

Lempäälän tulevan taloussuunnitelmakauden kokonaistalouden valmistelu on jo käynnistetty. Valmistelutilanne on tällä kertaa hyvin poikkeuksellinen. Jo nykyisessä taloussuunnitelmassa 2023-2025 arvioitiin kuntatalouden painuvan alijäämäiseksi vuosina 2024-2025. Kuntatalouteen kohdistuu nyt ja tulevina vuosina useita merkittäviä uhkia. Näistä merkittävimpiä ovat:

- *alkuvuoden 2023 valtakunnallisista neuvottelutuloksista kuntien palkkasopimuksiin heijastuvat lisäkustannukset vuosille 2023-2025
- *palvelu- ja tarvikeostoihin vaikuttava korkea inflaatio
- *lainojen korko- ja leasingkustannuksiin vaikuttava kasvanut markkinakorkojen taso
- *vuosien 2024-2026 investointiohjelman merkittävä laajeneminen ja sen mukainen lisävelkaantuminen

Tilannekuvaa ja suunnitteluohjeen laskentaperusteita on havainnollistettu lisämateriaalina olevassa diaesityksessä.

Ilman sopeutustoimia vuosi 2024 painuisi 4,5 milj. € alijäämäiseksi ja myös suunnitelmavuodet jäisivät selvästi alijäämäisiksi. Vuosikatetta investointien omarahoitukseksi kertyisi vuosina 2024-2026 vain 6-8 milj. €/vuosi, mikä tarkoittaisi investointien vuosittaisen omarahoitusprosentin romahtamista tasolle 25-40 %. Kunnanvaltuuston antamalla suunnitteluohjeella on tarkoitus reagoida talouden välttämättömään sopeutustarpeeseen.

Lempäälän kuntastrategiassa todetaan, että investointiohjelman tulee olla talouden kantokykyyn nähden realistinen. Yhdyskunnan palvelualueen alustavan valmistelun perusteella lähivuosien investointitarpeet ovat erittäin mittavat.

Hankkeista merkittävimpiä ovat Sääksjärven koulun peruskorjaus/laajentaminen, Saikantalon rakentaminen sekä Saikan kunnallistekniikan rakentaminen. Yksinomaan edellä todettujen investointien aikatauluista johtuen vuosien 2024-2026 investointiohjelmasta tulee joka tapauksessa etupainoinen. Ylisuuren investointiohjelman toteuttaminen ilman muutoksia, karsintaa tai lykkäyksiä merkitsisi peruskunnan asukaskohtaisen velan suurta kasvua yli 5000 €:oon.

Kunnanvaltuuston suunnitteluohjeen tavoitteena on antaa valtuustolle realistinen tilannekuva ja ottaa kokonaistalouden tilanne haltuun niin käyttötalouden menokehityksen kuin talouden kantokyvyn mukaisen investointiohjelman valmistelun osalta. Jatkovalmistelun tavoitteena on palauttaa käyttötalous ylijäämäiseksi ja parantaa samalla investointien omarahoitusta sekä valmistella talouden kantokyvyn mukainen investointiohjelma vuosille 2024-2026.

Kokonaistalouden kohentaminen tarkoittaa monien eri osatekijöiden yhteisvaikutusta. Lisämateriaalina olevassa diaesityksessä ne on kuvattu seuraavasti:

- *käyttötalouden kulusepeutustoimet
- *toimintatuottojen ja valtion avustustuottojen lisäykset
- *investointiohjelman muutokset, investointien lykkääminen ja karsinta

*investointeihin saatavien valtionosuuksien lisäys
*verotulojen lisäys

Kokonaistalouden suunnitteluohjeen toimeenpano jatkuu kunnanhallituksessa 7.8.2023, jolloin annetaan samalla yksilöidymät valmisteluohjeet vuoden 2024 talousarvioesitysten lautakuntavalmistelulle. Myös jatkovalmistelun keskeisimmät vaiheet ilmenevät lisämateriaalina olevasta diaesityksestä.

Kokonaistalouden suunnitteluohjeen valmistelua selostetaan tarkemmin kokouksessa.

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se:

1. hyväksyy kokonaistalouden kohentamiseen tähtäävän vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman suunnitteluohjeen selostusosan mukaisena
2. oikeuttaa kunnanhallituksen tarvittaessa tarkentamaan elokuussa kokonaistalouden suunnitteluohjetta ja antamaan palvelualuekohtaiset taloussuunnitelman valmisteluohjeet

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän pääätöksenteon jälkeen klo 19.56.